

Sobčice

Kraj: Královéhradecký

Správní obvod: Hořice

Nadmořská výška: 252 m n. m.

Počet obyvatel: 284

Adresa URL: www.sobcice.cz

Okres: Jičín

GPS souřadnice: 50.372278N, 15.514824E

První pís. zmínka: 1281 (741 let)

PSČ: 508 01

Památky a zajímavosti Sobčice

Dominantami obce jsou raně barokní zámek postavený na místě tvrze a kostel sv. Prokopa ze 14. století, barokně přestavěn. Patřily Kartuziánskému klášteru ve Valdicích. V obci najdete zajímavé pískovcové sochy, památné lípy a zachovalé stavby lidové architektury.

Zámek je vystavěn v raně barokním stylu. Jednotlivé přestavby a úpravy probíhaly v letech 1572 - z tvrze se stává kamenný dům 1584 - opravy po požáru 1611 - další stavební úpravy 1630 až 1634 - upraven pro potřeby Kartuziánů. Majitelé se střídali - rodina Dohalských vlastnila Sobčice od roku 1585 až do roku 1624, kdy zámek odkoupil Albrecht z Valdštejna. Statek Sobčice ale nadále nechal „lénem“ Dohalským. Po Valdštejnově smrti odkoupil roku 1665 statky Sobčice a Podhorní Újezd Aledius Mikšič, převor Kartuziánského kláštera ve Valdicích. Zámek byl v letech 1737 až 1739 stavebně upraven pro potřeby mnichů. Ti pobývali na zámečku od roku 1665 až do zrušení klášterů v lednu 1781. Po zrušení kláštera ve Valdicích byl sobčický statek roku 1782 předán náboženskému fondu a spolu se statkem v Chotči spravován správcem, přičemž dvůr poplužní Sobčice byl roku 1784 enfitentisován (rozparcelován). Od toho času již rolníci byli za určitý roční plat z roboty propuštěni. Roku 1824 byl statek prodán Ferdinandovi knížeti z Trauttmansdorfu. Ten ho připojil k panství kumburskému a tak vše zůstalo až do roku 1945. V dalších letech přešel majetek do majetku Národního pozemkového fondu a od 16.11.1950 budovu zámečku spravovala obec, respektive MNV Sobčice. Budova byla využívána k bydlení nájemníků. V letech 1980 až 1990 byla budova využívána jako galerie. Stálou expozici zde měl malíř pan Karel Šlengr. Budova potřebovala velkou opravu a proto bylo v devadesátých letech zastupiteli OÚ rozhodnuto budovu prodat. Prodej se uskutečnil a nový majitel pan Jan Tomášek do konce století budovu generálně opravil a využíval k rekreaci. Od roku 2004 je zámeček v majetku firmy „Zámeček Sobčice sro.“ budovy.

Kostel sv. Prokopa Nejstarší zpráva o kostele v Sobčicích je z roku 1369 v rejstříku papežských desátků, kdy se ze zdejšího kostela platilo každé pololetí 12 grošů. Kostel patřil k Bydžovskému děkanátu (Nový Bydžov). Podací právo - schvalovat nové faráře (plebány), měl hradecký arcijáhen. Kostel sv. Prokopa - stavba vznikla na místě starého kostela v letech 1761-1777. Za působení kartuziánského prebáta Červinky a chomutického faráře Jana Chmelíka. Nejdříve bylo vystavěno kněžiště a hlavní loď, v dalších letech pak klenutí a celá stavba byla zastřešena a omítnuta. Vnitřní výzdoba byla dokončena a 2. září 1770 byl kostel vysvěcen. Teprve potom byla přistavěna dvoupatrová věž vysoká 19m. V prvním patře jsou varhany a ve druhém patře je zvonice. Kdysi se zvonilo čtyřmi zvony, dnes máme ve věži zvony dva. Zdivo je z lomového kamene omítnuté hladkou omítkou. Stavba celého kostela trvala 16 let. Kolem kostela býval hřbitov. Dnes je zde jen několik náhrobních kamenů zazděných do obvodové zdi. Jeden z nich nese zbytek nápisu „Letha Panie 1628...“, na druhé desce je zobrazen rytíř v brnění, který klečí

před křížem. „...unrzel urozený Pan Jan starssy z Rokytníka...". Reliéf třetí desky zpodobňuje ženskou postavu před křížem s nápisem „...Barbora z Wostromierze...". Kostel v Sobčicích byl filiálním již ve 14. století. Z dalšího dokumentu je zřejmé, že roce 1675 byl pod správou hořického a potom chomutického faráře. Dnes patří do hořické farnosti. Bohoslužby se v něm nekonají. Kostel byl několikrát opravován. Při poslední opravě v roce 1994 se při sváření ručiček na ciferníku vzňala střecha kostela a během jednoho odpoledne byla několikaletá práce znehodnocena. Prohořelo veškeré zařízení ve věži. Zvony žárem pukly. Byla to nepěkná podívaná. Dalších deset roků trvalo, než OÚ za pomoci církve a dotací z kraje dokázal novou opravu kostela uzavřít žehnáním nových zvonů. Zvony vysvětil pan biskup Josef Kajnek z Hradce Králové. Od roku 2009 je Kostel sv. Prokopa a hřbitov majetkem obce Sobčice.

Sochy a sousoší Jsou pozůstatkem prací našich předků. Mnozí z našich dědů a pradědů byli významní kameníci a sochaři. Práce v lomech v Podhorním Újezdě a Vojicích zajišťovala obživu mnoha rodinám. Sochy rozmístěné při cestách z obce jsou situovány tak, že tvoří symbolický kříž a svým pohledem směřují ke kostelu. Sousoší Rafaela, anděla strážce s malým Tobiáškem pochází z poloviny 18. století a je nejvýznamnějším sousoším u nás. Pomáhá pocestným v nouzi a drží nad nimi stráž. Nedávno opravený sv. Jan Nepomucký, patron mlynářů, lodníků a zpovědníků, byl vytvořen kolem roku 1714. Je umístěn u památní lípy blízko kostela. Obě sochy jsou s největší pravděpodobností z dílen sochařů okolo Matyáše Bernarda Brauna. Panna Marie, ochránkyně všech lidí, stojí u dnes již neexistující cesty, tzv. „umrlčí cesty“, kterou využívali ostroměřští občané, když vyprovázeli své mrtvé na hřbitov do Sobčic. Další rozcestí polních cest zdobí sousoší sv. Judy Tadeáše s andělkem. Socha byla vytvořena kolem roku 1761. Svatého Vojtěcha, biskupa a zemského patrona, najdeme u cesty do Podhorního Újezdu. Jde o mohutnou sochu, která byla zhotovena v pozdně barokním období kolem roku 1760. Svatý Linhart je umístěn u cesty směrem na Kabáty. Jde o svatého, který ochraňuje zajatce, zámečníky, sedláky, čeledíny a dobytek. Boží muka jsou dnes v polích. Byla postavena nákladem místního sedláka Václava Maťátky. Kříž je také v polích a je v místech, kam byli pohřbíváni nebožtíci při morové epidemii. Na památku všem 26 padlým vojínům z I. světové války je sousoší z roku 1920. Sochy tvoří významnou součást výzdoby obce.

Pověst o Sobčických lipách Na jaře roku 1423 se rozhodl Jan Žižka z Trocnova ztrestat nejvyššího purkrabího krále Zikmunda - proradného Čeňka z Vartemberka, jehož statky se rozprostíraly mezi Jičínem a Novým Bydžovem. V dubnu dorazil slepý hrdina do Hradce Králové a tam v starobylé síni gotické radnice připravoval se svými hejtmany Loudou a Divišem tažení proti odbojnému Čeňkovi. Na hrad Valečov, k Žižkovým blízkým přátelům a spojencům bratřím Bartošovi a Bernatovi z Valečova, byl vypraven rychlý posel - Jiřík z Ostromiře. Při zpáteční cestě ho však u Konecchlumí zajali Čeňkovi lidé. Druhého dne navečer pak dorazila k slavnému vojevůdci panna Zdeňka, dcera sobčického zemanu, a s pláčem vyprávěla, jak k Sobčicům znenadání dorazilo Čeňkovo vojsko a zaútočilo na tvrz pod Chlumy. Boj proti přesile byl těžký - v zoufalém okamžiku rozhodl sobčický zeman opustit tvrz a stáhnout se zadem do blízké doubraviny „Kabátů“. Většina se dostala do bezpečí, ale Zdeňčin otec i její bratr Javor padli. Zemřela i Zdeňčina matka, která byla v boji zraněna. Dřevěná sobčická tvrz pod Chlumy byla spálena a Zdeňka zůstala poslední z rodu sobčických zemanů. Je však odhodlána spolu s dalšími věrnými bojovníky pomstít padlé i zničenou sobčickou tvrz. Žižka i ostatní táborští hejtmani s dojetím vyslechli Zdeňčina žalující slova, a Diviš Hradecký, jenž dobře znal zdejší kraj, radil vytáhnout ještě v noci s veškerým vojskem k Hořicím. 20. dubna 1423 se Žižka se svým vojskem opevnil u kostela svatého

Gotharda na stejnojmenném vršku nad Hořicemi. S bujarým jásotem za ním přispěchala i nepřátelská jízda. Čeněk, jistý si svým vítězstvím, poručil jezdcům sesednout s koní a útočit pěšmo. Táborité však byli připraveni. Pěší útok odrazili střelbou, a teprve pak vyrazili z vozové hradby. V husitských předních řadách bojovala i statečná panna se svým oddílem. Zle dotírala svým pádným mečem na železné rytíře a ti, ač neradi, se dávali na ústup. Připoután k opodál stojícímu vozu napjatě sledoval rozhodný boj i Čeněkův zajatec Jiřík z Ostromíře, jenž měl být svědkem Žižkovy porážky. A zvláštním řízením osudu to byla právě Zdeňka, kdo ve válečné vřavě a zmatku Jiříka zahlédla, osvobodila a dovedla do Žižkova tábora. Bitva vyvrcholila vítězstvím husitů, které bylo na vrchu Gothardě přijato s velkým jásotem. Po díkůvzdání poručil Žižka odtáhnout k Sobčicům pod Chlumy. Opodál spálené tvrze nakázal zasadit mladou lípu. Pod ní pak byla rozložena archa (skříňový oltář), u které byl před svědky Janem Žižkou z Trocnova, Divišem a Loudou oddán Jiřík z Ostromíře se Zdeňkou ze Sobčic.

